

**Concursul de promovare în funcția de judecător la Înalta Curte de Casație și Justiție
Sesiunea noiembrie 2023 - martie 2024**

Comisia de evaluare pentru Secția a II-a Civilă

RAPORT DE EVALUARE

Întocmit în temeiul dispozițiilor art. 14 alin. (8) din Regulamentul privind concursul de promovare în funcția de judecător la Înalta Curte de Casație și Justiție, aprobat prin Hotărârea Secției pentru judecatori a Consiliului Superior al Magistraturii nr. 1057/06.04.2023, în urma evaluării hotărârilor judecătorești redactate de către candidat:

CANDIDAT: 1003 ✓

I. Documentele supuse evaluării:

- 30 de hotărâri judecătorești redactate de către candidat, transmise în condițiile art. 12 alin. (8) din Regulamentul de concurs;
- 10 hotărâri judecătorești redactate de către candidat, conform art. 5 alin. (7) din Regulamentul de concurs;
- răspunsul candidatului cu privire la explicațiile solicitate de către comisia de evaluare, conform art. 14 alin. (6) din Regulamentul de concurs: nu este cazul;
- sesizări sau observații în legătură cu cele 30 de hotărâri judecătorești mai sus menționate, care se referă la criteriile de evaluare, primite din partea opiniei publice conform art. 12 alin. (11) din Regulamentul de concurs: nu este cazul.

II. Explicații solicitate candidatului de către comisia de evaluare:

- a) Explicații solicitate candidatului: nu este cazul;
- b) Răspunsul candidatului cu privire la explicațiile solicitate: nu este cazul;
- c) Argumentele pentru care au fost reținute sau înlăturate susținerile candidatului: nu este cazul.

III. Sesizări sau observații primite din partea opiniei publice:

- a) Sesizări sau observații primite din partea opiniei publice, care se referă la criteriile de evaluare: nu este cazul;
- b) Sesizări sau observații primite din partea opiniei publice al căror conținut excede prevederilor art. 12 alin. (11) din Regulamentul de concurs: nu este cazul;
- c) Argumentele pentru care au fost reținute sau înlăturate sesizările sau observațiile opiniei publice: nu este cazul.

IV. Criteriile de evaluare și punctajele acordate

a) Capacitatea de analiză și sinteză

Punctaj acordat – 5,00 puncte

Motivare:

Analiza hotărârilor candidatului relevă încercările acestuia de a identifica aspectele relevante ale procesului și de a realiza o prezentare corespunzătoare a acestora.

Cu toate acestea, o caracteristică importantă a hotărârilor judecătorești în discuție este reprezentată de împrejurarea că, deși se reușește identificarea problematicii juridice de care depinde tranșarea raportului litigios, aceasta este tratată, adesea, într-o manieră inadecvată, demonstrând o capacitate de analiză și sinteză mai redusă.

Astfel, deși candidatul dezvoltă raționamente și oferă argumente juridice în susținerea propriei soluții adoptate în cadrul instanței de control judiciar, realizând, de regulă, încadrarea adecvată și răspunzând motivelor de apel/recurs, precum și apărărilor invocate, capacitatea sa de analiză este afectată prin folosirea, uneori, a unor fraze lungi, cu paranteze explicative și citate intercalate, de natură să fractureze cursivitatea mesajului și să îngreuneze, într-o oarecare măsură, înțelegerea raționamentului. Cu titlu de exemplu: hotărârile nr. 3(pag.5), 5(pag.6-7), 6(pag.9-11) depuse de candidat și hotărârile nr. 2(pag.4), 11(pag.4-5) și 30(pag.11) selectate de către Comisie.

În unele situații, se remarcă o preocupare mai redusă a candidatului pentru o exprimare îngrijită, Comisia identificând în cuprinsul hotărârilor o serie de dezacorduri (cu titlu de exemplu: hotărârea nr. 8 depusă de candidat și hotărârea nr. 7 selectată de Comisie); erori materiale, de tehnoredactare (cu titlu de exemplu: hotărârile nr. 1 - „banca nu a arăta modul”, 24 - „incidența acestor cazuri de întrerupere a prescripției sunt întemeiată”, 25 - „hotărârile judecătorești de la alte instanțe”, „adunarea creditorilor va fi convocată și prezida de..” și 30 - „simplu existență a unei sume de bani..” selectate de Comisie); greșeli de punctuație (hotărârile nr. 1, 2, 4 și 9 depuse de candidat și hotărârea nr. 26 selectată de Comisie); lipsa diacriticelor (hotărârile nr. 5 și 9 depuse de candidat și hotărârea nr. 9 selectată de Comisie); lipsa cuvintelor de legătură (hotărârea nr. 3 depusă de candidat și hotărârile nr. 7 și 16 selectate de către Comisie); neprevenirea efectului neufonic (hotărârile nr. 1, 3 și 9 depuse de candidat și hotărârile nr. 24, 26 și 29 selectate de către Comisie), precum și unele formulări repetitive (de exemplu, hotărârea nr. 10 depusă de candidat).

Toate aceste aspecte sunt de natură să submineze capacitatea de analiză și să afecteze atât înțelegerea și calitatea hotărârilor judecătorești, cât și imaginea instanței, finalmente.

Deși se remarcă atenția constantă a candidatului pentru soluționarea cu prioritate a excepțiilor procesuale și pentru respectarea limitelor judecății în căile de atac, inclusiv a prevederilor art. 499 C.proc.civ., vizând motivarea hotărârilor în recurs, au fost identificate și cazuri în care acestea din urmă au fost încălcate (hotărârile nr. 2 și 3 depuse chiar de candidat), ori în care nu a fost indicat temeiul legal al soluției adoptate în calea de atac (hotărârile nr. 1-5 și 8 depuse de candidat și hotărârile nr. 14, 19 și 22 selectate de către Comisie).

În ceea ce privește prezentarea considerentelor hotărârilor atacate cu apel, a criticilor și apărărilor invocate de părțile litigante în faza devolutivă, precum și a susținerilor acestora cu ocazia dezbaterilor asupra căilor de atac, Comisia remarcă faptul că, în general, candidatul a optat pentru o sintetizare a acestora. Există însă și situații în care asistăm la o insuficientă sistematizare a parcursului procesual (numai cu titlu de exemplu, hotărârile nr. 4 – 6 și 8 -10 depuse de candidat și hotărârile nr. 1, 5, 12, 14, 15, 21 și 25 selectate de Comisie), ori la o preluare efectivă, fără schimbarea timpului verbal (hotărârile nr. 24 și 30 selectate de Comisie).

b) Coerența în exprimare

Punctaj acordat – 5,00 puncte

Motivare:

Hotărârile judecătorești motivate de candidat prezintă o coerență moderată, generată și de maniera proprie de redactare, caracterizată printr-o capacitate de analiză și sinteză diminuată, în contextul deja arătat la punctul a).

Deși acest candidat expune o succesiune logică de argumente în susținerea hotărârii adoptate, unitatea demonstrației juridice este afectată. Concluzia este susținută de observațiile reținute de Comisie anterior, care, în esență, circumscriu un stil inadecvat de motivare, îndeosebi din perspectiva lipsei de acuratețe a exprimării, de natură a fragmenta coerența expunerii, a diminua consistența acesteia și a afecta, în cele din urmă, valoarea juridică a actului de procedură în ansamblul său.

Așadar, deși problematica juridică esențială este surprinsă și relevantă, stilul de prezentare a acesteia este deficitar, impresia generală fiind cea a unui ansamblu insuficient de coerent, ceea ce întinează, în cele din urmă, înțelegerea deplină a raționamentului.

Cu titlu de exemplu, în hotărârea nr. 7 depusă de candidat, la pagina 4 se menționează: *„Cât privește reclamanta societate, de asemenea este corectă soluția primei instanțe...”; „Curtea apreciază ca nefondate susținerile din apel în sensul că, concluzionând că în cauză suntem în prezența unei nulități relative...”; „cererea de chemare în judecată trebuie să cuprindă motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază, respectiv cauza cererii sale..”.*

Neprecizarea poziției procesuale a intimaților, prin nemenționarea în corpul considerentelor a depunerii/nedepunerii de către aceștia a întâmpinării, reprezintă numai un caz izolat (hotărârea nr. 2 selectată de către Comisie).

c) Argumentația din punctul de vedere al clarității și logicii

Punctaj acordat – 5,00 puncte

Motivare:

Ca regulă generală, hotărârile judecătorești redactate de candidat se remarcă printr-o claritate moderată, fenomen generat de o insuficientă rigoare în prezentarea motivelor care susțin soluția pronunțată. Așadar, forța persuasivă a construcțiilor argumentative elaborate de candidat este vulnerabilizată printr-un stil de motivare inadecvat, ale cărui particularități au fost deja prezentate la punctele a) și b) din raport.

Deși candidatul folosește un limbaj accesibil destinatarilor hotărârii, inclusiv celor fără pregătire juridică, acesta nu este unul suficient de precis și riguros.

De asemenea, raționamentul propus este fragmentat prin informații și formulări uneori defectuos expuse, chiar hilare, de natură să distragă atenția cititorului de la firul argumentativ.

Cu titlu de exemplu în hotărârea nr. 8 depusă de candidat se menționează: *„Mai mult, Curtea apreciază că urgența este favoarea intimatului pârât, astfel cum în mod fondat susține acesta prin întâmpinare...”.*

Există și situații în care exprimarea este confuză, ca de exemplu: în practica aceleiași hotărâri, în condițiile în care reclamantele formulară apel principal, iar pârâta apel incident, s-a menționat, la final, faptul că apelantele-pârâte solicită respingerea apelului incident, deși, în mod evident, aceasta nu putea fi decât susținerea apelantelor-reclamante.

În general, se remarcă preocuparea candidatului de a răspunde motivelor pentru care căile de atac au fost exercitate, inclusiv excepțiilor procesuale invocate.

Concluzionând, stilul de redactare adoptat de acest candidat, caracterizat printr-o capacitate de analiză și sinteză diminuată, printr-o coerență neîndestulătoare, este inapt să răspundă unor înalte standarde profesionale de exigență.

d) Încuviințarea sau înlăturarea argumentată a cererilor părților prin raportare la probe, principii și reguli de drept

Punctaj acordat – 5,00 puncte

Motivare:

În general, se remarcă preocuparea candidatului pentru a răspunde, argumentat, cererilor și apărărilor părților, fiind evidentă intenția acestuia de a convinge pe cei implicați în conflictul judiciar de justetea raționamentului instanței.

În cuprinsul considerentelor proprii soluției adoptate, acesta face referiri la probele administrate în cauză, inclusiv prin trimiteri la filele dosarului. Deși este evidentă surprinderea chestiunilor esențiale ale judecății, claritatea și coerența expunerii sunt subminate prin stilul inadecvat de motivare descris anterior.

Cu titlul de exemplu în hotărârea nr. 1 depusă de candidat se menționează: „În ceea ce privește excepția inadmisibilității recursului invocată de aceeași intimată, Curtea o respinge având în vedere că (...) litigiile din materia protecției consumatorilor erau susceptibile a fi atacate cu recurs”.

Argumentația candidatului include referiri la situația de fapt stabilită în temeiul analizării coroborate a probatoriului administrat, la dispozițiile legale, la principiile și/sau regulile de drept aplicabile, redate explicit. Au fost remarcate totuși și cazuri în care unele principii de drept au fost exprimate exclusiv în limba latină, fără o explicație aferentă, realizată în limba română, împrejurare de natură să transmită o informație nefuncțională părților nefamiliarizate cu limbajul juridic (hotărârile nr. 2 - „*non bis in idem*” și 6 - „*nemo censetur ignorare legem*”, depuse de candidat și hotărârile nr. 1 și 26 - „*pacta sunt servanda*”, 3 - „*exception est strictissimae interpretationis*” și 24 - „*ubi lex non distinguit, nec nos distinguere debemus*”, selectate de Comisie).

De asemenea, există și situații în care s-a omis menționarea temeiului de drept al soluției adoptate în calea de atac dedusă spre soluționare, după cum s-a arătat deja la punctul a). În schimb, neindicarea împrejurării dacă părțile, deși lipsesc, au solicitat judecarea cauzei și în absența lor, reprezintă numai un caz izolat (hotărârea nr. 1 depusă chiar de candidat).

e) argumentarea coerentă și corectă din punctul de vedere al logicii juridice

Punctaj acordat – 5,00 puncte

Motivare:

Candidatul este preocupat de argumentația care susține soluția expusă în dispozitiv, existând un fir logic al expunerii ce permite înțelegerea motivelor de fapt și de drept avute în vedere de instanță la pronunțarea hotărârii. Deși este evidentă predilecția candidatului spre folosirea unui limbaj accesibil și persoanelor fără pregătire juridică, comprehensibilitatea silogismelor juridice este vulnerabilizată prin stilul inadecvat de motivare deja prezentat.

Candidatul deține o bună logică juridică, însă capacitatea acestuia de a o transpune în hotărâri judecătorești coerente și corecte, din această perspectivă, este diminuată.

Cu titlu de exemplu, în hotărârea nr. 8 depusă de candidat, se menționează: „Curtea acordă cuvântul asupra excepției de semnare a apelului reclamantelor de către o persoană fără calitate de reprezentant și ca lipsit de interes/obiect, excepții invocate de intimata pârâtă prin întâmpinare, precum și asupra apelurilor formulate”; în hotărârea nr. 9 depusă de candidat, se arată că „Referitor la susținerile debitoarei din cadrul motivelor de apel (...), acestea nu sunt relevante, câtă vreme prepusul debitoare a acționat în exercitarea funcției încredințate de aceasta și astfel că actele prepusului său, în exercitarea funcției încredințate, îi sunt opozabile apelantei și o obligă la executarea lor”.

De regulă, se remarcă faptul că acest candidat procedează la o încadrare a criticilor invocate în recurs în motivele de nelegalitate prevăzute strict de legiuitor, chiar dacă partea le-a dat o încadrare greșită, cu înlăturarea de la analiză a celor de netemeinicie. Există însă și situații în care s-a procedat la o încadrare eronată a criticilor invocate de parte, în cazurile de casare prevăzute de art. 488 alin. (1) C.proc.civ. (de exemplu, în hotărârea nr. 2 depusă de candidat, se menționează că motivele vizând acordarea greșită a cheltuielilor de judecată, prin încălcarea normelor de procedură, se încadrează în motivul de casare prevăzut de art. 488 alin. (1) pct. 8 C.proc.civ., desi era evidentă incidența punctului 5 al aceluiași articol).

De asemenea, Comisia evidențiază hotărârea nr. 1 depusă chiar de candidat, în care, prealabil soluționării recursului, a fost înlăturată excepția nulității acestuia pentru neîncadrarea criticilor invocate în motivele de casare prevăzute de art. 488 alin. (1) C.proc.civ., arătându-se, de o manieră lapidară, faptul că recurenții au indicat motivul de nelegalitate statuat de art. 488 alin. (1) pct. 8 C.proc.civ., precum și instituția impreviziunii.

De remarcat este și hotărârea nr. 2 depusă chiar de candidat, în care silogismul judiciar este distorsionat de o manieră evidentă, față de împrejurarea că impune concluzia necesității respingerii cererii recurente de acordare a cheltuielilor de judecată din recurs, în condițiile admiterii căii extraordinare de atac declarate de aceasta.

f) Evitarea expunerii și detalierii aspectelor nerelevante în motivare

Punctaj acordat – 5,00 puncte

Motivare:

Sub rezerva nesintetizării suficiente a etapelor procesuale ale dosarului în cazul cvasitotalității hotărârilor pronunțate în faza apelului, unde, așa cum s-a arătat în precedent, candidatul uzează, invariabil, de transpuneri insuficient prelucrate, motivarea propriu-zisă a soluției adoptate în calea de atac este moderată ca întindere, acesta dovedind capacitatea de a decela aspectele cu adevărat utile în plan juridic, concentrându-și argumentația asupra lor.

Nu poate trece însă neobservat stilul inadecvat de motivare care îngreunează atât urmărirea raționamentului judiciar, cât și înțelegerea informației transmise.

Cu titlu de exemplu, în hotărârea nr. 9 depusă chiar de candidat, se menționează: „De asemenea, nici criticile prin care se invocă faptul că termenul de plată nu ar fi fost de 7 zile, ci de 39 de zile, nu sunt fondate, în condițiile în care pe facturi este menționat termenul scadent ca fiind de 7 zile, apelanta nu a reușit să producă dovezi din care să reiasă că părțile ar fi agreeat un alt termen de plată iar pe de altă parte față de faptul că ultima factură a fost emisă la data de 01.02.2018, astfel că până la data pronunțării încheierii atacate chiar și termenul de 39 de zile la care face referire apelanta era deja împlinit”.

g) Redactarea dispozitivului într-o formă clară, concisă, aptă de a fi pusă în executare

Punctaj acordat – 9,70 puncte

Motivare:

În general, dispozitivul hotărârilor pronunțate de candidat este redactat într-o manieră clară, precisă și concisă, facilitând, atunci când este cazul, punerea în executare a statuărilor instanței.

Comisia notează caracterul mai puțin inteligibil al dispozitivului hotărârii nr. 8 depuse chiar de candidat, în care sunt respinse *excepțiile lipsei calității de reprezentant și lipsei de interes ca neîntemeiate*. Or, acuratețea ce trebuie să caracterizeze orice hotărâre judecătorească, impunea o detaliere a respectivei dispoziții, în condițiile în care, în cauză, erau supuse soluționării atât un apel principal, cât și un apel incident.

h) Analiza și interpretarea probelor administrate

Punctaj acordat – 8,50 puncte

Motivare:

Examinarea hotărârilor judecătorești redactate de candidat impune concluzia că, în activitatea de judecată, acesta înțelege însemnătatea analizării și interpretării probelor administrate, ca o condiție a aflării adevărului în cauză și, deci, a pronunțării unei hotărâri legale și temeinice, prin respectarea dreptului părților la un proces echitabil.

Cu toate acestea, forța persuasivă a hotărârilor judecătorești redactate de candidat este vulnerabilizată prin stilul neadecvat de motivare, după cum s-a arătat anterior.

i) Modul în care a fost respectată jurisprudența Curții Constituționale, a Înaltei Curți de Casație și Justiție, a Curții Europene a Drepturilor Omului și a Curții de Justiție a Uniunii Europene, atunci când este cazul;

Punctaj acordat – 9,00 puncte

Motivare:

Examinarea hotărârilor supuse Comisiei spre analiză, relevă faptul că acest candidat nu a dezvoltat o predilecție pentru prezentarea unor argumentații întemeiate pe reglementările din dreptul Uniunii Europene, sau care să facă trimitere la jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție, a Curții Constituționale, a Curții de Justiție a Uniunii Europene și a Curții Europene a Drepturilor Omului.

Astfel, au fost identificate doar două hotărâri în care s-au făcut referiri la conținutul de fond al dezlegărilor date de CJUE prin decizii relevante în materia protecției consumatorilor, valorificate de o manieră corespunzătoare în soluționarea cauzelor respective (hotărârea nr. 1 depusă de candidat și hotărârea nr. 18 selectată de Comisie).

j) respectarea termenelor rezonabile de soluționare a cauzelor și de redactare a hotărârilor.

Punctaj acordat – 9,5 puncte

Motivare:

Din datele statistice transmise Comisiei rezultă că, în perioada supusă atenției, au existat depășiri ale termenului legal de redactare a hotărârilor, însă Comisia notează că întârzierile semnalate sunt justificate de faptul că, în general, numărul de cauze în care candidatul a participat la judecată s-a situat peste încărcătura medie de cauze pe judecător, iar, în unele perioade, numărul de hotărâri redactate de candidat a fost peste media secției în care acesta a funcționat, îndeplinind, totodată, și alte activități profesionale.

V. Punctaj total: 66,70 puncte

Data: 29 februarie 2024

Comisia de evaluare pentru Secția a II-a civilă

Președinte:

Membru:

Membru:

